

Foto: Signe Nepper Larsen.

Botanikdag i Dansk Botanisk Forening lørdag den 22. marts 2014

For andet år i træk var der Botanikdag i foreningen. Igen i år havde mange valgt at deltage, og det blev både en hyggelig og lærerig dag med spændende oplæg og godt samvær. Også foreningens generalforsamling blev afholdt, og foreningen fik et nyt æresmedlem.

Signe Nepper Larsen & Peter Jannerup

Bestyrelsen i Dansk Botanisk Forening besluttede i 2012 at prøve en ny form for generalforsamling i kombination med en faglig dag omkring vores forenings virkefelt: BOTANIK. Den blev så ret oplagt døbt: Botanikdagen med et program, der varede kl. 13 – 18. På baggrund af successen i 2013 har vi i bestyrelsen valgt at fortsætte denne nye tradition og inviterede således til Botanikdag 2014 med både fagligt program og generalforsamling.

Heldigvis var der lige så stor opbakning til botanikdagen i 2014 som sidste år - ialt var der mødt 55 frem til botanikdagen med godt humør, spørgelyst og lyst til socialt samvær.

Botanikdagen – de faglige indlæg

Status for dansk flora – går den frem eller tilbage? var første foredrag ved Erik Buchwald. Erik startede med at pege på, at der ikke altid er enighed mellem botanikere, befolkning og politikere om, hvad der er frem- eller tilbagegang for den danske flora.

Efter at have gennemgået forskellige opgørelser over den danske flora, herunder Rødlisten (2909 arter), artikel fra Flora & Fauna (2960 arter, heraf 1300 hjemmehørende, 1600 indførte) m.v. kunne Erik konkludere, at der på 160 år: er 23 ud-døde arter, mens andre 118 arter er spontant indvandret. Det

er især de kontinentale/boreale arter, der uddøde (13 ud af de 23). Over 50 % af de uddøde befandt sig på randen af deres udbredelse i Europa. Det er især sydligt og vestligt udbredte plantearter, der er vandret ind. Muligvis spiller klimaforandringerne ind her – på 150 år er årsmiddeltemperatur steget 1,5 grad, og årsnedbøren er 120 mm højere, især ændringer i vinter (hvile)perioden. Det nutidige danske klima ligner Benelux-landenes for 100 år siden, og for 100 år siden var det danske klima identisk med Blekinges. Erik konkluderede, at den danske flora-arts pulje er i fremgang, trods usynlige problemer med driftophør, eutrofiering osv.

At være botaniker i en kommune blev der berettet om af Peter Lindberg Jannerup, der udover kassererposten i foreningen er ansat som biolog i Kalundborg Kommune. I en kommune med store naturområder og mange interesser kan arbejdsdagen som botaniker være fyldt med sager om naturbeskyttelse og anden sagsbehandling, som kan få stor betydning for den lokale flora.

Fynskredsens arbejde for naturbeskyttelse og -forvaltning og resultater gennem årene blev gennemgået af Toni Reese Næsborg, afgående formand fra Fynskredsen. Kredsen naturbeskyttelsesudvalg har været meget aktiv med at indgive høringsindlæg og ind imellem klager over afgørelser med betydning for den fynske botanik. Fynskredsen har bl.a. reageret på afgørelser om skovnatur, spredningskorridorer, naturpleje og eutrofiering. Kredsen har også reageret på botanikkens vegne i forbindelse med vådområdeplanlægning under VMP II, region- og kommuneplaner, Natura 2000-planer og statsskovedsdistriktets driftsplaner.

De fleste af de anlagte klagesager er vundet; nogle få blev tabt, og nogle er omgjort/trukket tilbage. Et eksempel på en vunden klagesag er udvidelse af Odense Universitet i et område med gammel, værdifuld bondeskov. I 1998 blev der givet dispensation til udvidelse med ny fløj inkl. p-pladser og cykelstier. Fynskredsens Naturbeskyttelsesudvalg og Danmarks Naturfredningsforening ankede afgørelsen i fællesskab, og Naturklagenævnet ophævede dispensationen. Fynskredsen har også deltaget i rejsning af fredningssager bl.a. for Helnæs Made i 1992. Fynskredsen har selv stået for konkrete naturplejeindsatser i Urup Dam og Jordløse Bakker.

Atlas Flora Danica-bøgerne er på trapperne. På Botanikdagen gennemgik projektleder Per Hartvig og næstformand Conny Lange status for foreningens til dato største projekt. Mange frivillige kræfter har arbejdet hårdt med bl.a. korrekturlæsning og billedredaktion. Bøgerne består af 3 bind - bind 1 på 300 sider, der gennemgår udgangspunktet og forudsætninger for den nuværende udbredelse af floraen, fra istid til ruderalet og indførte arter. Bind 2 og 3 med ialt 1200 sider gennemgår 3000 taxa, med 1800 kort og 250-500 plantefotos. Dertil 250 prikkort med mælkebøtter i appendix med data fra H. Øllgård for fund før 1992.

Værket afleveres til trykning før sommer 2014, og forlaget Gyldendal har sat udgivelsen til august. Når det planlagte oplag på 4.000 eksemplarer er solgt, har forlaget planer om en elektronisk udgave.

Connie omtalte mængden af AFD-data. Der er 950.000 registreringspunkter i databasen, som kvalitetssikres meget grundigt. Alle data bliver tilgængelige for offentligheden på en

server, udover aflevering til DanBIF.

Der var stor applaus fra salen, hvor Peter Wind særligt roste projektleder Per Hartvig for det utrættelige arbejde.

Generalforsamling 2014

På foreningens hjemmeside kan de forskellige præsentationer fra generalforsamlingen findes. Her gives et kort rids af generalforsamlingens dagsordenspunkter. Generalforsamlingen blev ledet myndigt af dirigent Sten Moeslund.

Formand Jakob Hermann gennemgik resultater for Hovedforeningen i 2013-2014 med udgangspunkt i vigtige begebenheder. Dette omfatter bl.a. De Vilde Blomsters Dag i juni 2013, hvor der deltog ca. 1600 personer, heraf 200 børn. I 2013 var det usædvanligt dårligt vejr, så der var færre deltagere end ellers. Hovedforeningen har også deltaget i Nordisk møde i Tromsø med de botaniske foreninger for Sverige, Norge og Finland; her blev bl.a. talt om fællesnordiske ekskursioner.

Hovedforeningen har afholdt en række ekskursioner i feltsonen og foredrag i den mørke vinter. Der deltog bl.a. 50 deltagere på højsommereksekursionen til Fyn og udlandsture til Andalusien og Provence.

Foreningens tidsskrift URT udkommer med 4 numre om året. Her i 2014 er URT lanceret i nyt format, og kalenderstoffet er flyttet til arrangementskalenderen på foreningens hjemmeside, så evt. forsinket udgivelse af URT ikke forhindrer deltagelse i vores spændende arrangementer.

Udgivelse af Atlas Flora Danica er tættere på end nogensinde, med udgivelse efter sommeren 2014.

Bestyrelsen har uddelt 43.000 kr. via de fonde og legater, som bestyres af eller direkte er underlagt foreningen.

På foreningens kontor har vi valgt en ny procedure, hvor der ikke længere er ansat en sekretær, men kontoret bemannes af frivillige fra bestyrelsen. Med nye IT-faciliteter og procedurer med pbs håber vi, at driften bliver mere effektiv. Telefonden er blevet lidt indskrænket - til gengæld sparer vi et stort beløb på lønmidler.

En stor tak til de frivillige turledere og foredragsholdere, URTs skribenter, inventører osv. samt ikke mindst bestyrelsen lod fra formanden. Dansk Botanisk Forening består i kraft af alle medlemmer og de frivillige, der arbejder ude i landskabet.

Efter formandens beretning var der enkelte spørgsmål fra salen, bl.a. fra Peter Wind, om Dansk Botanisk Forening har planer om at fastholde færdiggørelsen af Atlas Flora Danica-projektet, ligesom Svampeforeningen gør det med deres Atlas-projekt i april 2014. Det kunne formanden bekræfte, og det vil blive annonceret, så alle ved det i god tid.

Fynskredsens arbejde i 2013-2014 blev gennemgået af Toni Reese Næsborg. I Fynskredsen er der 159 medlemmer. Kredsen har afholdt mange ture, bl.a. til Ristinge Klint, Voldtofte Made, Jordløse Bakker, bl.a. med et tegne-/malekursus og arbejdsdag med naturpleje. Årets Fynske Urt VAR I 2013 Blå Anemone. I 2014 er det Engblomme - det er arter, der er gået voldsomt tilbage på Fyn de senere år.

Omtale af Jyllandskredsens arbejde kan ses på hjemmesiden; formand Erik Hammer havde desværre ikke mulighed for at deltage i Botanikdagen.

Dansk Botanisk Forening har udnævnt afgående formand for Fynskredsen, Toni Reese Næsborg til æresmedlem pga. sin enestående og meget arbejdsomme indsats i foreningen og for beskyttelse af og formidling om dansk botanik, ikke mindst den fynske. Foto: Signe Nepper Larsen.

Ungenetværket i foreningen fortsatte derefter med en betretning ved Ida Dyrholm Jacobsen. Ungenetværket har ingen formelle aldersgrænser. Det kan beskrives som et læringsnetværk med fokus på at lære at bruge flora mv. Netværket fungerer via en mailingliste, hvor der for øjeblikket er 115 medlemmer. Der er planlægningsmøde først på året, hvor alle, der har lyst, kan deltage i planlægningen af især endagsture, hvor der ofte er 10-20 deltagere. I 2014 er planlagt 2-dages Jyllandstur, tur til Elbæk-engen.

Naturbeskyttelsesudvalget i Hovedforeningen ved Anna Bodil Hald gennemgik udvalgets arbejde for 2013-2014. Planer, dispensationer mv., som kommer fra offentlige forvaltninger til udvalgets mailboks, gennemgås af udvalgets medlemmer for at forsøge at sikre botaniske interesser. Vi bruger desuden tid i repræsentationen for Det Grønne Kontaktudvalg, der har biodiversitet som virkefelt. Det er DN, der er sekretær for udvalget, og der holdes kvartalsmæssige møder om aktuelle sager, herunder indlæg til regeringspolitik mv. Derudover arbejder vi sammen med DN (de lokale afdelinger) om klagesager, hvor vi anker afgørelser.

Naturbeskyttelsesudvalget har fokus på naturpleje med dyr, der rydder, frem for mekanisk rydning, projekter med 'naturlig hydrologi', vidensbaseret naturpleje, efterbehandling af råstofgrave m.m. Udvalget får plejeplaner i høring, bl.a. fra Københavns Kommune: Kildevældsparken, Utterslev Mose. Udvalget opfordrer til lokal repræsentation i f.eks. kommunernes grønne råd, eller anden lokal aktivitet. Pt. er foreningen repræsenteret i de grønne råd i Lyngby-Taarbæk og Furesø.

Regnskabet for foreningen i 2013 blev fremlagt af kasserer Peter Lindberg Jannerup. Derefter var der valg til bestyrelsen. Først blev foreningens formand Jakob Hermann genvalgt for en 2-årig periode. De øvrige bestyrelsesmedlemmer, Gunnar Rylander Hansen, Per Hartvig, Aase Gøthgen og Anna Bodil Hald blev alle genvalgt.

Kaffepausen med kagebord, varm kaffe og the var der også salg af DBF-publikationer, andre botaniske bøger og DBF-”merchandise” i form af T-shirts fra Vilde Blomsters Dag arrangementerne.

Hvad sker der – og skal der ske – i foreningen i 2014 og især i 2015? Under denne overskrift var der i fortsættelse af selve generalforsamlingen et punkt med medlemmernes forslag til foreningsaktiviteter.

Her bringes forslagene i punktform. Ikke for alle fik vi noteret forslagsstillerne ved navn, men bestyrelsen er glade for alle de gode ideer og forslag, og vi vil arbejde videre med dem i det kommende år:

- Forespørgsel fra medlem af Grønt Råd for Lyngby-Taarbæk Kommune vedr. anvendelse af AFD-data til naturpleje i Lyngby Åmose Grønt. Svar: Data er ikke klar endnu, men når de frigives, kan de bruges til netop denne type opgaver. Artsdata vil have 100 m's nøjagtighed.
- DBF satser på DanBIF som en permanent hosting af artsdata, da denne portal ikke har økonomiske egeninteresser
- Anne-Marie Bürger pegede på problemer med data og retighederne til disse, jf. aktuel debat med fugleognatur.dk
- Irina Goldberg nævnte projektet BLOWIDE som forslag til foreningsaktivitet fra 2014 og fremefter (se nærmere omtale andetsteds i dette nummer af URT).
- Niels Faurholdt nævnte arbejdsgruppen vedr. den sjældne plante Brændeskærm, hvor henvendelse til myndighederne om bedre forvaltning er sket med et vist held. Der efterlyses et overvågningshold til at holde øje med lokaliteterne.
- Ole B Lyshede: Forslag om bredere annoncering af ture og foredrag, så foreningen får flere medlemmer. Kan f.eks. ske via fugleognatur's kalender. God ide at interesserede kan være med i foreningsarrangementer og melde sig ind senere.
- Jan Larsen pegede på, at foreningen er for lidt i pressen i aktuelle miljørager.
- Mange er formentlig medlem af både DN og DBF. Hvis man satte en annonce i DN's blad, kunne man måske tegne dobbeltmedlemsskab.
- Poul Evald Hansen nævnte 13 mio. kr. hos DN til biodiversitet. DBF kan rådgive om at bruge pengene fornuftigt.
- Ida fra Ungenetværk nævnte, at der bør gøres mere for at fortælle om foreningen til de biologi-studerende. Dette kan bringe folk videre med deres higen efter viden og give flere medlemmer.
- Folkeuniversitetet udbyder tilsyneladende kun botanik-kurser vest for Storebælt. Burde vel også være øst for Storebælt.
- Vi annoncerer i URT og på hjemmesiden for os selv; kunne enkelte, fokuserede ture ikke annonceres i lokalpressen? Fokus kunne være på almindelig hverdagbotanik.

Mætte af åndelig føde kunne Botanikdagens deltagere ved 18-tiden vandre over til Gefion Gymnasium, hvor vi sammen indtog en dejlig middag. Oprindeligt skulle middagen have fundet sted på Geologisk Museum - museet havde dog glemt at oplyse os om, at det rum, vi skulle spise i, samt køkkenet var under ombygning. Ved snarrådig indsats og stor fleksibilitet fra det nærliggende Gefion Gymnasium sørgede vores formand for, at vi fik et sted at indtage middagen alligevel. Det blev en hyggelig aften med både talte og sungne indslag, som bidrog til en hyggelig og festlig DBF-stemning.

Dansk Botanisk Forenings bestyrelse er meget glade for medlemmernes opslutning om dette nye foreningsinitiativ, som vi tænker at fortsætte med i kommende år. Vi modtager gerne fra medlemmerne forslag til emner og indslag, som kan indgå i kommende Botanikdages program.